



NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ
GÜLŞEHİR SOSYAL BİLİMLER MYO
BANKACILIK VE SİĞORTACILIK PROGRAMI



Öğr. Gör. Müjdat Güngör

DERSİN ADI	BİREYSEL EMEKLİLİK SİSTEMİ
12. HAFTANIN KONUSU	Bireysel Emeklilik Sisteminde Temel Kavramlar

1) BİREYSEL EMEKLİLİK SİSTEMİNDEKİ BAZI TANIMLAR

- **Emeklilik Şirketi:** Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu'na göre kurulan ve bireysel emeklilik sisteminde faaliyet gösteren şirkettir.
- **Portföy Yönetim Şirketi:** Emeklilik yatırım fonlarını, portföy yönetimi çerçevesinde vekil sıfatıyla yönetir. Faaliyet iznini Sermaye Piyasası Kurulu'ndan alır. Türkiye'de faaliyet gösteren 58 adet Portföy Yönetim Şirketi bulunmaktadır. Bu şirketlerin; 1'i Ankara'da, 1'i İzmir'de ve geriye kalan 56'sı ise İstanbul'da faaliyette bulunmaktadır.
- **Bireysel Emeklilik Hesabı:** Emeklilik sözleşmesi çerçevesinde, katılımcı ad ve hesabına ödenen katkılar ve bu katkılara ilişkin her türlü getirinin katılımcı bazında izlendiği hesaptır.
- **Katılımcı:** Emeklilik sözleşmesine kendi ad ve hesabına taraf olan gerçek kişidir. Emeklilik hakkını kazanacak olan kişi katılımcı sıfatını taşıyan kişidir. Katılımcı ödenmesi gereken katkı paylarını kendisi ödeyebilir. Emeklilik sözleşmesinde belirtilmesi kaydıyla, katılımcının ödemesi gereken katkı paylarını ödeyen katılımcının dışında farklı bir kişi de olabilir. Kanunda bu kişilere katılımcı nam ve hesabına hareket eden kişi ifadesi ile yer verilmektedir. Örneğin Berk Bey, eşi Aslı Hanım için bireysel emeklilik sistemine ödeme gerçekleştirebilir. Böyle bir sözleşmede Aslı Hanım "katılımcı" Berk Bey ise "katılımcı nam ve hesabına hareket eden kişi"dir.
- **Düzenli Katkı Payı:** Emeklilik sözleşmesi hükümlerine göre, katılımcının ya da sponsor kuruluşun teklif formunda belirttiği vadelerde ödemeyi taahhüt ettiği tutar.
- **Birikim:** Devlet katkısı ve buna ilişkin getiriler hariç, katılımcının bireysel emeklilik hesabında bulunan katkı payı ve getirilerinden oluşan tutar.
- **Ara Verme:** Emeklilik sözleşmesine göre vadesinde ödenmeyen katkı payının ödeme tarihini müteakip 3 ay içinde, ilgili hesaba herhangi bir ödeme yapılmaması.

- **Ara Verme Durumunda Yapılan Ek Yönetim Gideri Kesintisi:** Vadesinde ödenmeyen katkı payının ödeme tarihini müteakip 3 ay içinde, ilgili hesaba herhangi bir ödeme yapılmaması durumunda, ara verme süresi boyunca katılımcının birikimden tahsil edilen yönetim gideri kesintisi.
- **Devlet Katkısı:** İşveren tarafından ödenenler haricinde, bireysel emeklilik hesabına katılımcı adına ödenen katkı paylarının %30'u oranında olmak üzere, devlet tarafından katılımcının emeklilik hesabına ödenen tutar.
 - Devlet katkısı, bireysel ya da gruba bağlı bireysel sözleşmenize ödediğiniz katkı paylarının %30'u oranında devlet tarafından ödenen tutardır. 2022 yılı için Devlet katkısı üst sınırı, brüt asgari ücretin (60.048-TL) yıllık tutarının %30'u olup **2022** yılı için bu üst sınır **18.014,40 TL**'dir. 2023 yılında Devlet katkısı üst sınırı, **Brüt asgari ücretin yıllık tutarının (120.096,00) %30 'u 36.028,80-TL olmuştur.**

Devlet katkısı tutarı, katkı payı ödemesinin emeklilik şirketi hesaplarına nakden intikal ettiği ayı takip eden ay hesabınıza ödenir.

Sistemden ilk 3 yıl içinde ayrılma durumunda devlet katkısından faydalanmak mümkün değildir. Onun dışında, bireysel emeklilik devlet katkısı hesabınızda kayıtlı tutarların;

- Sistemde en az 3 yıl kalırsanız %15'ine
 - Sistemde en az 6 yıl kalırsanız %35'ine,
 - Sistemde en az 10 yıl kalırsanız %60'ına,
 - Emekli olmanız, vefat etmeniz ya da maluliyetiniz halinde %100'üne, hak kazanırsınız.
- **Stopaj:** Katılımcının sistemden ayrılması aşamasında getiri üzerinden yasanın öngördüğü ölçüde yapılan gelir vergisi kesintisi. İstedığınız anda birikimlerinizi alarak sistemden ayrılabilirsiniz. Ayrılmanız halinde, emeklilik şirketince tarafınıza yapılacak ödemeler için elde ettiğiniz getiri tutarı üzerinden gelir vergisi (stopaj) kesintisi yapılır. Stopaj kesintisi oranı;
 - Sistemden emeklilik hakkı kazananlar ile bu sistemden vefat, maluliyet veya tasfiye gibi zorunlu nedenlerle ayrılanlar için %5,
 - 10 yıl süreyle sistemde kalmakla birlikte sistemden emeklilik hakkı elde etmeden ayrılan katılımcılar için %10,

- 10 yıldan az süreyle sistemde kalarak ayrılan katılımcılar için ise %15'tir.

2) KAYNAKLAR

- Cengiz KILIÇ. Bireysel Emeklilik ve Sosyal Güvenlik Sistemi (İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi)
- Dilber YILDIZ (2017). Sosyal Güvenlik ve Bireysel Emeklilik. (Sağlık Bakanlığı Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu. Sosyal İşler Birimi Bülteni)
- <https://www.egm.org.tr/bireysel-emeklilik/devlet-katkisi/>